

Akademia Medyczna w Katowicach) przedstawił interesujące wyniki swoich ostatnich badań nad brioflorą epifityczną Pienin, z których wynika, że w ciągu ostatnich 15 lat nastąpiło widoczne rozprzestrzenienie się wielu gatunków z tej grupy ekologicznej. Szczególnie duży wzrost liczby stanowisk odnotował w okolicach Czorsztyna, gdzie obecnie znajduje się duży zbiornik wodny. Dyskusja nad domniemanymi przyczynami zaobserwowanej tendencji uświadomiła naszym młodszym kolegom (szczególnie doktorantom), jak wiele błędów we wnioskowaniu można popełnić przy jednoaspektowej analizie danych florystycznych i ekologicznych. Do podobnych konkluzji prowadził referat Ewy Fudali (Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu) pt. „Briochorologiczna analiza zmian we florze muskoflory kotłów polodowcowych Karkonoszy w XX w. jako próba oceny reakcji mchów górskich na ocieplenie”. Wspaniałym ogólnobiologicznym urozmaiceniem sesji seminaryjnych była przedstawiona przez Marię Wojterską (UAM w Poznaniu) prezentacja przyrodniczych zdjęć z Namibii i Południowej Afryki.

W czasie trwania warsztatów odbyło się zebranie Sekcji, podczas którego wybraliśmy władze Sekcji na nową kadencję. Nowym przewodniczącym jednogłośnie został wybrany Robert Zubel (Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie), a w skład Zarządu weszli: Ewa Fudali, Adam Stebel i Piotr Górski. Przedyskutowaliśmy też plany działalności Sekcji na najbliższy czas, w tym miejsce przyszłorocznych warsztatów i organizację strony www Sekcji Briologicznej. Strona ma być podstroną oficjalnej strony PTB, a we wrześniu przyszłego roku spotykamy się na Roztoczu, gdzie nasz nowy Przewodniczący prowadzi badania briologiczne.

Podczas warsztatów nie zabrakło też okazji do wielokrotnego przećwiczenia przy ognisku wspólnego śpiewania hymnu briologów (idzie nam to coraz lepiej!!), doskonaliliśmy się też w innym repertuarze. A co robi briolog, gdy dość ma już mchów? Nie, to się nie zdarza!...

Ewa FUDALI

RELACJA Z LV ZJAZDU POLSKIEGO TOWARZYSTWA BOTANICZNEGO (WARSZAWA, 6–12 WRZEŚNIA 2010)

Report from the 55th Congress of the Polish Botanical Society (Warsaw, 6–12 September 2010)

W dniach 6–12 września 2010 roku odbył się LV Zjazd Polskiego Towarzystwa Botanicznego. Po 38 latach i pierwszy raz w trzecim tysiącleciu miejscem Zjazdu była ponownie Warszawa, dokładnie kampus im. Edwarda Raczynskiego Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie. Hasło tegorocznego Zjazdu brzmiało „*Planta – in vivo, in vitro et in silico*”. Zjazd składał się z czterech głównych części: zebrań organizacyjnych, uroczystości otwarcia Zjazdu i następującej po nim sesji plenarnej, sesji naukowych 13 sekcji Towarzystwa oraz 11 sesji terenowych. W Zjeździe wzięło udział blisko 500 uczestników z krajowych ośrodków naukowych oraz z Niemiec, Ukrainy, Wielkiej Brytanii i Boliwii, a także wielu zaproszonych gości z kraju i zagranicy. Wygłoszonych zostało 131 referatów i przedstawiono 237 plakatów. Pośród współautorów wystąpień znaleźli się także botanicy z Austrii, Belgii, Czech, Francji, Słowacji, Szwajcarii i USA.

Już po raz siódmy Zjazd zorganizowali botanicy zrzeszeni w Oddziale Warszawskim naszego Towarzystwa, a wywodzący się z kilku miejscowych ośrodków naukowych: ze wspomnianej SGGW w Warszawie, Uniwersytetu Warszawskiego, Ogrodu Botanicznego – Centrum Zachowania Różnorodności Biologicznej PAN i Instytutu Badawczego Leśnictwa. Ponadto sesje terenowe Zjazdu prowadzili także botanicy z Uniwersytetu w Białymstoku, Politechniki Białostockiej, Białowieskiej Stacji Geobotanicznej Uniwersytetu Warszawskiego, Akademii Podlaskiej w Siedlcach, Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie oraz parków narodowych: Kampinoskiego, Poleskiego, Białowieskiego i Dzukijskiego na Litwie.

Patronat honorowy nad Zjazdem objęli: Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego – prof. dr hab. Barbara Kudrycka, JM Rektor Szkoły

Główniej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie – prof. dr hab. Alojzy Szymański, JM Rektor Uniwersytetu Warszawskiego – prof. dr hab. Katarzyna Chałasińska-Macukow, Dyrektor Generalny Lasów Państwowych – dr inż. Marian Pigan, Dziekan Wydziału Leśnego SGGW w Warszawie – dr hab. prof. SGGW Michał Zasada. W skład komitetu honorowego weszli: Wojewoda Mazowiecki – Jacek Kozłowski, Prezydent M. St. Warszawy – Hanna Gronkiewicz-Waltz, Przewodnicząca Rady M. St. Warszawy – Ewa Malinowska-Grupińska, Prezes Polskiej Akademii Nauk – prof. dr hab. Michał Kleiber oraz Prezes Polskiego Towarzystwa Leśnego – prof. dr hab. Andrzej Grzywacz.

OTWARCIE ZJAZDU, SESJA PLENARNA

Uroczystego otwarcia LV Zjazdu, które miało miejsce 7 września 2010 w Auli Kryształowej SGGW w Warszawie, dokonali Przewodniczący Komitetu Organizacyjnego Zjazdu dr hab. prof. SGGW Jacek Zakrzewski i Sekretarz Zjazdu dr inż. Katarzyna Marciszewska (Ryc. 1). Po powitaniu, spośród zaproszonych gości głos zabrali: JM Rektor SGGW prof. dr hab. Alojzy Szymański oraz Przewodniczący Polskiego Towarzystwa Leśnego i Wydziału Nauk Rolniczych i Leśnych Polskiej Akademii Nauk prof. dr hab. Andrzej Grzywacz. JM Rektor w swoim wystąpieniu nawiązał do początków Towarzystwa i wkładu naukowców z SGGW w dorobek naukowy i organizacyjny botaników polskich. Zwrócił też uwagę na poważne wyzwanie stojące przed nauką i gospodarką, jakim jest zmieniający się klimat i zauważył, że w kompetencji nauki leży wypracowanie odpowiedzi na pytanie, jak w tych zmieniających się warunkach zachować piękno i walory środowiska Polski i Europy. Życząc uczestnikom Zjazdu owocnych obrad i miłego pobytu w SGGW, JM Rektor wyraził również nadzieję, iż dobre rozwiązania tej ważnej kwestii pojawiają się podczas Zjazdu, przyczyniając się do transferu wiedzy ze sfery nauki do gospodarki. Z kolei prof. Andrzej Grzywacz rozpoczął swoje wystąpienie od przypomnienia, że mimo ogromnej przewagi liczby gatunków zwierząt,

w szczególności bezkręgowych, w środowisku przyrodniczym to rośliny stanowią ponad 90% biomasy na Ziemi. Dlatego też tematyka konferencji naukowej Zjazdu przyciągnęła uwagę leśników gospodarujących najbardziej złożonymi ekosystemami środowiska lądowego, jakimi są lasy z ich głównym składnikiem roślinnym – drzewami. Składając uczestnikom Zjazdu życzenia pomyślnych obrad prof. Andrzej Grzywacz podkreślił, iż rozwój leśnictwa a w konsekwencji

Ryc. 1. Uroczyste otwarcie Zjazdu Polskiego Towarzystwa Botanicznego w dniu 7 września 2010 r. Przewodniczący Komitetu Organizacyjnego prof. SGGW dr hab. Jacek Zakrzewski i Sekretarz Zjazdu dr inż. Katarzyna Marciszewska witają uczestników Zjazdu w Auli Kryształowej SGGW w Warszawie (fot. K. Szkopek).

Fig. 1. Opening Ceremony of 55th Congress of the Polish Botanical Society, 7th September 2010. Assoc. Prof. Jacek Zakrzewski – Chair of the Organizing Committee of the Congress and Dr Katarzyna Marciszewska – General Secretary of The Organizing Committee welcome the participants of the Congress in Crystal Hall of WULS-SGGW (phot. K. Szkopek).

także lasów nie jest możliwy bez rozwoju wiedzy botanicznej. Wyraził także nadzieję, że w dyskusjach naukowych i prezentowanych referatach problemy ekosystemów leśnych, stosownie do ich roli, zajmą istotne miejsce.

Następnie odczytane zostały adresy przesłane na ręce Organizatorów Zjazdu przez zaproszonych gości, którzy osobiście nie mogli w nim uczestniczyć: Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego – prof. dr hab. Barbarę Kudrycką, Wojewodę Mazowieckiego – pana Jacka Kozłowskiego, Marszałka Województwa Mazowieckiego Pana Adama Struzika, prezesa Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej pana Jana Rączkę, Prezesa Polskiej Akademii Nauk prof. dr hab. Michała Kleibera, Przewodniczącego Wydziału Nauk Biologicznych Polskiej Akademii Nauk prof. dr hab. Andrzeja B. Legockiego oraz Dziekana Wydziału Technologii Drewna SGGW w Warszawie prof. dr hab. Adama Krajewskiego.

W przemówieniu otwierającym, które było kolejnym punktem uroczystości otwarcia Zjazdu, organizatorzy przedstawili cele Zjazdu na tle dziejów i misji Towarzystwa (pełny tekst załączony jest na końcu relacji).

Po uroczystym otwarciu Zjazdu przedstawiono nowe władze PTB w osobach pani Prezes prof. dr hab. Elżbiety Romanowskiej, zastępcy Prezesa – prof. dr hab. Czesława Hołdyńskiego, Sekretarza Generalnego – dr Haliny Galera, zastępcy Sekretarza Generalnego – dr Ewy Krasickiej-Korczyńskiej, Skarbnika – dr Anny Mikuły, zastępcy Skarbnika – dr Anny Sawilskiej, Redaktora Wydawnictw PTB – prof. dr hab. Beaty Zagórskiej-Marek oraz członków Prezydium: prof. dr hab. Zbigniewa Mirka, prof. dr hab. Jana Rybczyńskiego, prof. dr hab. Elżbiety Zenkteler i członków zwyczajnych Zarządu Głównego: prof. dr hab. Janiny Jakubowskiej-Gabary, prof. dr hab. Elżbiety Weryszko-Chmielewskiej, prof. dr hab. Grzegorza Jackowskiego, dr. Józefa Klocka i dr Małgorzaty Sułkowskiej. Następnie ustępujący Prezes, prof. dr hab. Jan Rybczyński, przekazał pieczęć PTB nowej pani Prezes (Ryc. 2). Skład zarządu PTB na lata 2010–2013 oraz afiliacje jego członków są opublikowane na

stronie Towarzystwa <http://ptb.ib-pan.krakow.pl> w zakładce „Wiadomości”.

Kolejnym elementem ceremonii otwarcia Zjazdu było nadanie honorowego członkostwa PTB prof. dr hab. Marii Kwiatkowskiej, prof. dr hab. Andrzejowi Dzięczkowskiemu, prof. dr hab. Marii Charzyńskiej, prof. dr hab. Stanisławowi Cieślińskiemu, prof. dr hab. Marii Ławrynowicz, prof. dr hab. Jolancie Małuszyńskiej i prof. dr hab. Leonowi Stuchlikowi oraz włączenie do grona honorowych członków zagranicznych PTB prof. dr. h.c. Wenera Greutera, światowej sławy specjalisty w zakresie taksonomii roślin naczyniowych i nomenklatury botanicznej z Botanischer Garten i Botanisches Museum Berlin-Dahlem. Historia kontaktów prof. W. Greutera z botanikami polskimi datuje się od lat 60. ubiegłego wieku, kiedy to konsultował z prof. dr hab. Bogumiłem Pawłowskim opracowania do pierwszego wydania dzieła *Flora Europaea*. Do dziś prof. W. Greuter współpracuje z redakcjami polskich wydawnictw naukowych, recenzując nadsyłane mu prace, jak również udziela konsultacji polskim autorom opracowań z zakresu systematyki roślin.

Tradycyjnie wręczono także medale zasłużonym botanikom. Za wybitne osiągnięcia naukowe w dziedzinie botaniki Medal im. Profesora Władysława Szafera przyznano: prof. dr hab. Kazimierzowi Zarzyckiemu, prof. dr hab. Kazimierzowi Szczepankowi, prof. dr hab. Elżbiecie Weryszko-Chmielewskiej, prof. dr hab. Leokadii Witkowskiej-Żuk, prof. dr hab. Romualdowi Olackowi i prof. dr hab. Karolowi Latowskiemu. Medal im. Profesora Bolesława Hryniewieckiego za zasługi w upowszechnianiu wiedzy botanicznej i ochrony przyrody wręczono: prof. dr hab. Krystynie Czyżewskiej, prof. dr hab. Józefowi Kurowskiemu, prof. dr hab. Annie Bujakiewicz, prof. UR dr hab. Jerzemu Pióreckiemu i prof. dr hab. Jerzemu Puchalskiemu. Medalem im. Profesora Zygmunta Czubińskiego, przyznawanym za wybitne prace naukowe mające charakter regionalnych monografii geobotanicznych, Decyzją Kapituły wyróżniono dr hab. Władysława Danielewicz oraz prof. UJK dr. hab. Janusza Łuszczyńskiego.

Ryc. 2. Ustupający Prezes Polskiego Towarzystwa Botanicznego prof. dr hab. Jan Rybczyński przekazuje pieczęć PTB nowo wybranej pani Prezes prof. dr hab. Elżbiecie Romanowskiej (fot. D. Kucharski).

Fig. 2. Prof. Jan Rybczyński, stepping down President of the Polish Botanical Society, is passing over the great seal to prof. Elżbieta Romanowska – the newly elected President of the Society (phot. D. Kucharski).

Po ceremoniach odznaczeń i krótkiej przerwie rozpoczęła się trzyczęściowa sesja plenarna, której kolejno przewodniczyli: prof. dr hab. Tomasz Wodzicki, prof. dr hab. Maria Dynowska i prof. dr hab. Elżbieta Bednarska. Wykłady plenarne na zaproszenie Organizatorów Zjazdu wygłosili: prof. dr h.c. Werner Greuter – „Plants and botany around the Mediterranean – uniform or manifold” (Ryc. 3), prof. dr hab. Zofia Starck – „Roślina *in vivo* – kunszt funkcjonalności”, prof. dr hab. Andrzej Jerzmanowski – „Kompleksy przebudowujące chromatynę typu SWI/SNF w *Arabidopsis* zawierające białko BRM modulują szlak sygnałowy giberelin poprzez bezpośrednie oddziaływanie z białkami DELLA”, prof. dr hab. Zbigniew Mirek – „Zjawisko endemizmu we florze Polski”, prof. UW dr hab. Krzysztof Spalik – „Wędrowniki selera i marchwi w czasie i przestrzeni, czyli znaczniki molekularne w biogeografii historycznej z przykładami z rodziny

baldaszkowatych (*Apiaceae*)”, dr hab. Jerzy Nakielski – „Tensorowe aspekty wzrostu organów roślinnych – badania *in silico*”, prof. dr hab. Jacek Oleksyn – „Związek cech drzew z procesami i właściwościami ekosystemów”, prof. dr hab. Beata Zagórska-Marek – „O przyczynach różnorodności filotaksji – lekcje w wirtualnym ogrodzie”, prof. dr hab. Jan J. Rybczyński – „Obecny stan wykorzystania biotechnologii w zachowaniu zmienności flory Polski”.

SESJE NAUKOWE SEKCJI PTB

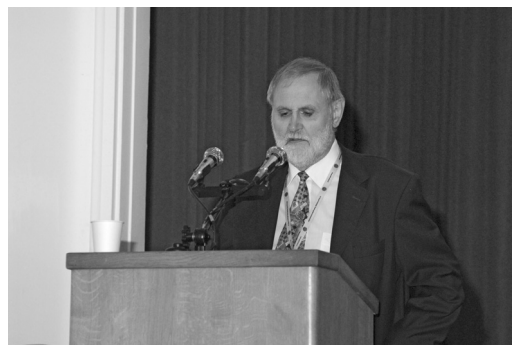
Obrady sekcji PTB odbywały się w dniach 8 i 9 września w budynku Wydziału Leśnego SGGW w Warszawie. W ramach 13 sekcji tematycznych (Aerobiologicznej, Briologicznej, Dendrologicznej, Fizjologii i Biochemii Roślin, Geobotaniki i Ochrony Szaty Roślinnej, Historii Botaniki, Kultur Tkankowych Roślin,

Lichenologicznej, Mikologicznej, Ogrodów Botanicznych i Arboretów, Paleobotanicznej, Pteridologicznej oraz Struktury i Rozwoju Roślin), odbyło się 25 sesji referatowych, podczas których wygłoszono 122 referaty, oraz 18 sesji plakatowych, na których przedstawiono 237 plakatów (Tab. 1). Najliczniej reprezentowana była Sekcja Geobotaniki i Ochrony Szaty Roślinnej z 137 wystąpieniami, następnie Sekcja Struktury i Rozwoju Roślin z 45 wystąpieniami i Sekcja Mykologiczna z 39 wystąpieniami. Ze względu na wielość wystąpień i szeroki zakres tematyki, nie sposób w tej relacji omówić dorobku merytorycznego Zjazdu. Warto jednak zauważyć, że szczególnym zainteresowaniem cieszyła się sesja poświęcona nadchodzącemu jubileuszowi 90-lecia prof. dr hab. Władysława Matuszkiewicza.

W konkursie na najlepsze plakaty nagrody otrzymali: z Sekcji Fizjologii i Biochemii Roślin mgr Kamila Dunajska z zespołem w składzie: dr Jarosław Tyburski, prof. dr hab. Andrzej Tretyn oraz mgr Wioletta Wasilewska z zespołem w składzie: Ilona Baćławska, prof. dr hab. Elżbieta Romanowska; z Sekcji Geobotaniki i Ochrony Szaty Roślinnej dr Agnieszka M. Bogdanowicz z zespołem

Tabela. 1. Wystąpienia referatowe i plakatowe w sesjach Sekcji PTB podczas LV Zjazdu PTB.

Sekcja	Liczba referatów	Liczba plakatów
Aerobiologiczna	4	2
Briologiczna	4	4
Dendrologiczna	4	5
Fizjologii i Biochemii Roślin	5	32
Geobotaniki i Ochrony Szaty Roślinnej	41	96
Historii Botaniki	4	0
Kultur Tkankowych Roślin	6	25
Lichenologiczna	9	7
Mikologiczna	20	19
Ogrodów Botanicznych i Arboretów	2	5
Paleobotaniczna	9	4
Pteridologiczna	5	2
Struktury i Rozwoju Roślin	9	36
Razem:	122	237

Ryc. 3. Prof. dr Werner Greuter z Botanischer Garten i Botanisches Museum Berlin Dahlem – nowo przyjęty zagraniczny członek PTB wygłasza referat plenarny (fot. D. Kucharski).

Fig. 3. Prof. Dr Werner Greuter from Botanical Garden and Botanical Museum, Berlin Dahlem – a new honorary member of Polish Botanical Society, giving plenary lecture (phot. D. Kucharski).

w składzie: prof. dr hab. Waldemar Żukowski, dr hab. Marlena Lembicz, oraz indywidualnie mgr Ewa Kołaczkowska i dr Anna M. Stefanowicz; z Sekcji Kultur Tkankowych Roślin dr Ewelina Piątczak i prof. dr hab. Halina Wysokińska; z Sekcji Lichenologicznej dr Adam Flakus z zespołem w składzie mgr Agnieszka Jabłońska, dr Martin Kukwa, mgr Magdalena Oset, mgr Pamela Rodriguez, dr hab. Lucyna Śliwa; z Sekcji Mikologicznej mgr Patrycja Cieluch z zespołem w składzie: prof. dr hab. Kinga Mazurkiewicz-Zapałowicz, dr Magdalena Bihun, oraz indywidualnie dr Piotr Mleczo i dr Paweł Kapusta; z Sekcji Struktury i Rozwoju Roślin mgr Katarzyna Rafińska i prof. dr hab. Elżbieta Bednarska oraz mgr Marcin Sulwiński. Ponadto z Sekcji Fizjologii i Biochemii Roślin wyróżniono mgr Karolinę Dębską z zespołem w składzie: dr Urszula Krasuska, dr Agnieszka Gniazdowska, dr hab. Renata Bogatek, mgr Ewę Żebrowską z zespołem w składzie: Maria Ruminowicz, dr hab. Iwona Ciereszko, mgr. Łukasza Wojtyłę z zespołem w składzie: dr Arkadiusz Kosmala, Michał Róg, prof. dr hab. Małgorzata Garnczarska oraz dr Justynę Rudzką z zespołem w składzie: dr Anna Barabasz, prof. dr hab. Ute Krämer, dr Marc Hanikenne, dr hab. Danuta M. Antosiewicz.

SESJE TERENOWE

Integralną częścią Zjazdu było 11 sesji terenowych, w których wzięło udział blisko 200 uczestników. Tym razem sesje terenowe nie objęły jak zwykle jednego regionu geobotanicznego, ale strefę przejścia między regionami Europy Środkowej i Północno-Wschodniej. Tym samym sesje prezentowały obiekty leżące na Mazowszu, Polesiu, Podlasiu i Pojezierzu Litewskim. Ich lokalizacja przy granicy wielkich jednostek geobotanicznych skutkuje różnorodnością szaty roślinnej, zwłaszcza, że ku północy kształtuje je coraz surowszy klimat i coraz słabsza antropopresja. Dobór prezentowanych obiektów wynikał z ich unikalnych walorów przyrodniczych oraz z badawczych zainteresowań botaników prowadzących sesje. W poszczególnych sesjach scharakteryzowano szatę roślinną na tle warunków abiotycznych i historii użytkowania terenu. Przedstawiono jej najcenniejsze elementy, interesujące procesy, zagrożenia i sposoby ochrony oraz przybliżono historię badań botanicznych. Z racji ograniczonego czasu nie pokazano wszystkich cennych obiektów przyrodniczych między Wisłą a Niemnem, ale ich wybór oddawał charakter i zmienność omawianych zjawisk.

PUBLIKACJE ZJAZDU

Zjazdowi jak zwykle towarzyszyły okolicznościowe wydawnictwa. Obok streszczeń w języku polskim, programu zjazdu i monografii sesji terenowych, ukazała się jeszcze *Botanika w Warszawie. Zarys historyczny* pióra prof. dr hab. Tomasza Majewskiego oraz dla upowszechnienia dorobku polskich botaników poza granicami kraju streszczenia w języku angielskim, jako suplement do *Acta Societatis Botanicorum Poloniae* 79. Pełne noty bibliograficzne publikacji Zjazdu brzmia następująco:

KUREK W., MARCISZEWSKA K., SZCZEPKOWSKI A. (eds.) 2010. Proceedings of the 55th Meeting of the Polish Botanical Society 'Planta in vivo, in vitro et in silico', September 6–12, 2010, Warsaw, Poland. *Acta Soc. Bot. Pol.* 79, suppl. 1.

MAJEWSKI T. 2010. Botanika w Warszawie. Zarys historyczny. Zarząd Główny Polskiego Towarzystwa Botanicznego, Warszawa.

MARCISZEWSKA K. (red.) 2010. Program LV Zjazdu Polskiego Towarzystwa Botanicznego. Zarząd Główny Polskiego Towarzystwa Botanicznego, Warszawa.

OBIDZIŃSKI A. (red.) 2010. Z Mazowsza na Polesie i Wileńszczyznę. Zróżnicowanie i ochrona szaty roślinnej pogranicza Europy Środkowej i Północno-Wschodniej. Zarząd Główny Polskiego Towarzystwa Botanicznego, Warszawa (z płytą CD).

SZCZEPKOWSKI A., OBIDZIŃSKI A. (red.) 2010. Streszczenia referatów i plakatów LV Zjazdu Polskiego Towarzystwa Botanicznego. Zarząd Główny Polskiego Towarzystwa Botanicznego, Warszawa.

Wszystkie wydawnictwa zostały też udostępnione w formacie pdf na stronie internetowej Zjazdu: <http://www.zjazd55.ptb.waw.pl/wydawnictwa.html>.

ZEBRANIA ORGANIZACYJNE

Przed obradami, w dniu 6 września 2010 r. odbyły się zebrania Prezydium Zarządu Głównego PTB, Zarządu Głównego PTB oraz 62. Walne Zgromadzenie Delegatów Towarzystwa. Podczas Walnego Zgromadzenia przyjęto sprawozdanie z działalności PTB za lata 2007–2010, udzielono absolutorium ustępującemu Zarządowi, wybrano nowy Zarząd oraz zatwierdzono kandydatury do nadania medali i honorowego członkostwa PTB. W dyskusji omówiono sytuację finansową Towarzystwa, podjęto problem aktywizacji mniejszych ośrodków akademickich na forum Towarzystwa i przedstawiono propozycje zmian w statucie PTB.

WYDARZENIA TOWARZYSZĄCE

Główne wydarzenie kulturalne towarzyszące Zjazdowi odbyło się wieczorem 7 września pod hasłem „Z Chopinem na Trakcie Królewskim”. Obejmowało ono liturgię mszalno-organową i koncert fortepianowy Fryderyka Chopina w Bazylice Św. Krzyża, gdzie spoczywa serce kompozytora oraz spacer z przewodnikiem „Szlakiem Fryderyka Chopina”. Uczestnicy Zjazdu licznie wzięli udział we Mszy Świętej odprawionej

w intencji botaników w Bazylice Świętego Krzyża na Krakowskim Przedmieściu, koncelebrowanej przez znanego botanika o. dr. Kazimierza Adama Nowaka SAC, kapelana leśników mazowieckich ks. kan. Wiktora Ojrzyńskiego i ks. dr. Marka Białkowskiego CM, proboszcza bazyliki. Służbę liturgiczną sprawowali botanicy z Krakowa, Katowic, Łodzi i Warszawy. Oprawę muzyczną nadał Chór Akademicki Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie, pod kierunkiem Michała Dąbrowskiego – organisty w Bazylice Św. Krzyża, który podczas mszy zasiadał przy organach. Po mszy zgromadzeni wysłuchali koncertu fortepianowego e-moll op. 11 Fryderyka Chopina w wykonaniu Polskiej Orkiestry Sinfonia Iuventus, pod batutą Tadeusza Wojciechowskiego, z solistą Piotrem Palecznym przy fortepianie (Ryc. 4). Po koncercie najwytrwalsi botanicy udali się na późnowieczorny spacer z przewodnikiem „Szlakiem Fryderyka Chopina” po Starym Mieście Warszawy.

Na oprawę artystyczną Zjazdu, oprócz koncertu galowego w Bazylice Św. Krzyża złożył się program muzyczno-taneczny w wykonaniu Ludowego Zespołu Artystycznego „Promni” im. Zofii Solarzowej z SGGW w Warszawie, występ orkiestry Reprezentacyjnej Lasów Państwowych z Tucholi pod batutą Mirosława Pałczyńskiego oraz koncert „Impresje muzyczne w ogrodzie botanicznym” z udziałem kwartetu smyczkowego Prima Vista i solistki Elżbiety Karaś-Krasztel przy fortepianie. W programie tego ostatniego koncertu znalazły się utwory Wolfganga Amadeusza Mozarta oraz Fryderyka Chopina.

Do wydarzeń towarzyszących Zjazdowi należały także: warsztaty mikroskopii prezentujące najnowsze techniki analizy obrazu, prowadzone przez przedstawicieli firmy Olympus Polska, wykłady z dziedziny mikroskopii prowadzone przez przedstawicieli firm Olympus Polska i Precoptic Co. Nikon, wystawy mikroskopów firm Olympus Polska, Delta Optical, KAWA SKA, Precoptic Co. Nikon, otwarta dla uczestników Zjazdu ekspozycja „Z Marymontu na Ursynów” w Muzeum SGGW oraz prezentacja filmu popularno-naukowego „Olszynowe uroczyska” autorstwa dr Anny Orczewskiej z Uniwersytetu

Śląskiego i pana Piotra Garbarczyka z TVP3 Warszawa. Wkrótce po Zjeździe film ten nagrodzono na festiwalu filmów przyrodniczych w Nitrze na Słowacji. Uczestnicy Zjazdu mieli również możliwość zapoznania się z ofertą wydawniczą i nabycia publikacji Wydawnictwa Naukowego PWN, Instytutu Botaniki PAN, Oficyny Wydawniczej Multico, Ligi Ochrony Przyrody, Centrum Informacyjnego Lasów Państwowych oraz Wydawnictw SGGW.

Nie brakowało też okazji do spotkań nieformalnych. Przerwy między sesjami referatowymi, wydarzenia artystyczne, sesje terenowe oraz uroczysta kolacja pozwoliły na swobodniejszą dyskusję oraz nawiązanie nowych jak również podtrzymanie dawniejszych kontaktów towarzyskich.

Ryc. 4. Koncert e-moll opus 11 Fryderyka Chopina w Bazylice Świętokrzyskiej zagrał dla uczestników Zjazdu maestro Piotr Paleczny (fot. K. Szkopek).

Fig. 4. Maestro Piotr Paleczny has played the Fryderyk Chopin concerto e-moll opus 11 at the Holy Cross Basilica (phot. K. Szkopek).

SPONSORZY I DARCYŃCY

Organizację Zjazdu wsparli liczni darczyńcy. Zaliczają się do nich przede wszystkim instytucje państwowe: Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie, Lasy Państwowe, w tym: Centrum Informacyjne Lasów Państwowych, Nadleśnictwa: Augustów, Białowieża, Browsk, Brzeziny, Czarna Białostocka, Dojlidy, Elk, Gidle, Gostynin, Grotniki, Hajnówka, Knyszyn, Koluszki, Kutno, Nurzec, Opoczno, Ostrów Mazowiecka, Parczew, Płock, Poddębice, Rudka, Siedlce, Skierniewice, Spała, Starachowice, Szczebra, Wyszaków, Żednia, Regionalne Dyrekcje Lasów Państwowych w Białymstoku, Katowicach, Krakowie, Krośnie, Lublinie, Łodzi, Radomiu, Warszawie, Fundacja Uniwersytetu Warszawskiego, Ogród Botaniczny Uniwersytetu Warszawskiego, Wydział Biologii Uniwersytetu Warszawskiego oraz Komitet Badań Czwartorzędu PAN.

Organizację Zjazdu wspomogły również firmy: Olympus Polska sp. z o.o., Delta Optical, KAWA SKA Sp. z o.o., Mykoflor, Precoptic Co. Nikon, Sanlab, Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej, MULTICO Oficyna Wydawnicza sp. z o.o., Wydawnictwo Naukowe PWN.

Miniony Zjazd umożliwił przegląd aktualnych zainteresowań i dorobku badawczego polskich botaników. Przyczynił się też do dalszej integracji środowiska. Organizatorzy mają nadzieję, że Zjazd wyda liczne owoce, a w pamięci uczestników zostaną miłe wspomnienia.

Katarzyna MARCISZEWSKA,
Artur OBIDZIŃSKI

PRZEMÓWIENIE PRZEWODNICZĄCEGO
KOMITETU ORGANIZACYJNEGO
DR. HAB. PROF. SGGW
JACKA ZAKRZEWSKIEGO
OTWIERAJĄCE LV ZJAZD POLSKIEGO
TOWARZYSTWA BOTANICZNEGO

Spotykamy się po raz 55 na Zjeździe polskich botaników. W Warszawie po raz siódmy, znowu po 38 latach. Tym razem spotyka się blisko 500 uczestników z krajowych ośrodków naukowych oraz z Ukrainy, Niemiec, Anglii, a nawet Boliwii. Ponadto witamy blisko 100 zaproszonych gości. Nasze spotkanie obejmie 131 referatów i 237 plakatów w ramach sesji planarnej i 13 sekcji tematycznych oraz 11 sesji terenowych. Cieszy tak liczne, mimo trudności gospodarczych kraju, zgromadzenie i zaangażowanie botaników w Zjazd. Świadczy to, dobitnie, że *Amor plantarum nos unit!*

Osobnym powodem do radości jest liczna obecność młodzieży botanicznej. Blisko jedna trzecia uczestników to doktoranci i studenci, a spośród organizatorów Zjazdu przeważają młodzi adiunkci. Jedno i drugie napawa optymizmem na przyszły rozwój naszych badań i naszego środowiska naukowego.

Tematem naszego Zjazdu jest *Planta in vivo, in vitro et in silico*, czyli zarówno określenie naszego warsztatu pracy, obejmującego środowisko przyrodnicze, laboratorium i komputer, jak i zwrócenie uwagi na: przeszłość, teraźniejszość i przyszłość botaniki. I tak: *in vivo* to badania prowadzone od starożytności, kontynuowane dalej przez współczesną geobotanikę; *in vitro* to eksperymenty od XIX w. rozwijane przez fizjologię i inne dziedziny doświadczalne; a *in silico* to techniki komputerowe od przełomu XX/XXI w. aplikowane dynamicznie przez wszystkie dziedziny botaniki.

W tym duchu też wspominamy przeszłość i dokonania naszych poprzedników – prof. Tomasz Majewski przybliży je w historii botaniki warszawskiej; przeżywamy teraźniejszość – referujemy wyniki naszych badań często będących jeszcze w toku oraz wybiegamy w przyszłość – perspektywy badań

botanicznych kreślą w referatach plenarnych najwybitniejsi specjaliści.

Nasz Zjazd ma charakter naukowy. Spotykamy się na sesjach referatowych, plakatowych i terenowych. Dyskutujemy zjawiska przyrodnicze w ujęciu naukowym. Jednak urok obiektów naszych badań w sposób szczególny uwrażliwia nas na piękno. Stąd tak wyraźnie postrzegamy bliskość natury i kultury oraz odczuwamy potrzebę kontaktu ze sztuką. Dlatego też w programie Zjazdu znajdują się koncerty z muzyką Fryderyka Chopina, który w swych utworach zawarł tak wiele piękna mazowieckiej przyrody i którego 200-lecie urodzin jest w tym roku niezwykle uroczyste obchodzone.

Jan Paweł II w encyklice *Fides et ratio* naucza nas, że: „Wiara i rozum są jak dwa skrzydła, na których duch ludzki unosi się ku kontemplacji prawdy”. Nie zapominamy o duchowym wymiarze naszej pracy – odkrywaniu prawd przyrody, pielęgnowaniu tradycji, kształceniu następców. Dlatego zapraszamy też na Mszę św. w intencji botaników, którą odprawi warszawski botanik, ojciec dr Kazimierz Nowak wraz z kapelanem leśników mazowieckich ks. kanonikiem Wiktoorem Ojrzyńskim w bazylice Św. Krzyża pod sercem Fryderyka Chopina.

Na koniec chciałbym dodać, że pamiętamy, iż nazwa łacińska naszego towarzystwa *Societas Botanicorum Poloniae* tłumaczona wprost brzmi Towarzystwo Botaników Polski. To oznacza, że nasze Towarzystwo jest częścią naszej Ojczyzny – Polski i dla Jej dobra i piękna jest trud naszej pracy.

Wszystkim uczestnikom Zjazdu, życzę owocnych obrad, radosnych spotkań i wielu inspiracji do dalszych badań.

SESJA TERENOWA „LASY, ŁĄKI I BAGNA POŁUDNIOWEJ LITWY” NA LV ZJEŹDZIE POLSKIEGO TOWARZYSTWA BOTANICZNEGO (DZUKIJSKI PARK NARODOWY, LITWA, 1–4 WRZEŚNIA 2010)

Field session ‘Forests, meadows and swamps of southern Lithuania’ on the 55th Congress of the Polish Botanical Society (Dzukija National Park, Lithuania, 1–4 September 2010)

Sesja „Lasy, łąki i bagna południowej Litwy” była jedną z kilkunastu sesji terenowych, jakie organizatorzy 55. Zjazdu Polskiego Towarzystwa Botanicznego, który odbywał się w Warszawie, zaproponowali jego uczestnikom. Trwała cztery dni, od 1 do 4 września, a wzięło w niej udział 29 osób.

Pierwszy dzień wycieczki obejmował przejazd z Warszawy przez Augustów na Litwę, do odległych o 40 km od granicy Druskiennik. To niewielkie miasto, położone po południowej stronie Niemna, pośród rozległych lasów, jest znanym od przeszło 200 lat uzdrowiskiem, uważanym za najpiękniejsze na obszarze północno-wschodniej Europy. Słynie ze słonych źródeł i korzystnego mikroklimatu. Po zakwaterowaniu w hotelu mieliśmy okazję zwiedzić m.in. piękny, rozległy park zdrojowy założony w latach 80. XIX wieku, z późnoneoklasycystycznymi pawilonami i pijalniąmi wód, a także zobaczyć resztki starej zabudowy uzdrowiska – urokliwe, drewniane wille z przełomu XIX i XX w., często już nieużytkowane i, niestety, niszczone. Nie istnieje m.in. willa „Poganka”, należąca do marszałka J. Piłsudskiego, w latach 20. XX w. częste goście uzdrowiska.

Druskienniki należą do regionu Dzukija, obejmującego południowo-wschodnią część Litwy, między Niemnem a Wilią. Ten obszar wyróżnia urozmaicony młodogłacjalny krajobraz, ukształtowany przez ostatnie zlodowacenie bałtyckie, a także bogata sieć wodna. Największą część regionu pokrywają lasy, przede wszystkim bory sosnowe, spośród których bardzo częste są mszyste bory sosnowe i świerkowo-sosnowe ze związku *Dicrano-Pinion*. Na niewielkich powierzchniach niezabagnionych, żyznych siedlisk